

Begertelefon

1 Lag begertelefonen:

- Finn to pappkrus eller plastbeger.
- Lag eit lite hol i botnen av kvart beger med ein spikar.
- Tre ein bomullshyssing gjennom holet i det eine begeret. Lag ein knute i enden av tråden på innsida av begeret for å sikre at tråden held seg på plass.
- Gjenta prosessen med det andre begeret.

2 Gjennomfør eksperimentet:

- Ta med ein læringsvenn og gå ut i entreen eller ut i skulegarden.
- Strekk hyssingen stramt mellom dykk.
- Ein av dykk tek begeret inntil øyret. Den andre snakkar lågt inn i begeret sitt.

3 Observer og diskuter:

- Kva skjer hos den som held begeret inntil øyret?
- Kvifor trur du dette skjer?

Linjal-lyd

1

Oppgave 1:

- Hald linjalen din mellom leppene.
- Dunk forsiktig i enden av linjalen med ein blyant.
- Observer korleis lyden blir.

2

Oppgave 2:

- Hald linjalen din mellom tennene.
- Dunk forsiktig i enden av linjalen med ein blyant.

3

Observer og diskuter:

- Høyrer du ein forskjell mellom dei to forsøka?
- Kvifor trur du det er slik?

NB!

Vask linjalen din både før og etter bruk.

Kyrkjeklokker

1 Ta to stålskeier og bind ein hyssing til kvar.

- Hald ein ende av hyssingen i kvar hand.
- Snurr tråden rundt kvar peikefinger.

Heng skeiene ned framfor deg og la dei to skeiene dunke mot kvarandre eller i til dømes ein stol.

Spørsmål:

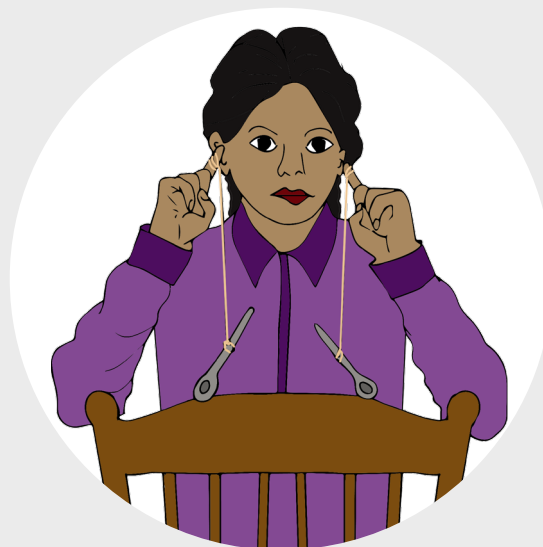
- Kva skjer når skeiene dunkar mot kvarandre?

2 Hald fram med eksperimentet:

- Ta hendene dine opp til øyra, sørg for at hyssingen ligg inntil øyra og at trådane heng fritt ned framfor deg.
- Dunk dei to skeiene mot kvarandre eller mot ein stol.

3 Observer og reflekter:

- Kva skjer?
- Merkar du nokon forskjell i lyden?
- Kvifor trur du det er slik?

Speledåsen

1

Oppgave 1:

- Hald den manuelle speledåsen med sveiv i handa.
- Sveiv på den vesle sveiva. Korleis er lyden frå speledåsen?

2

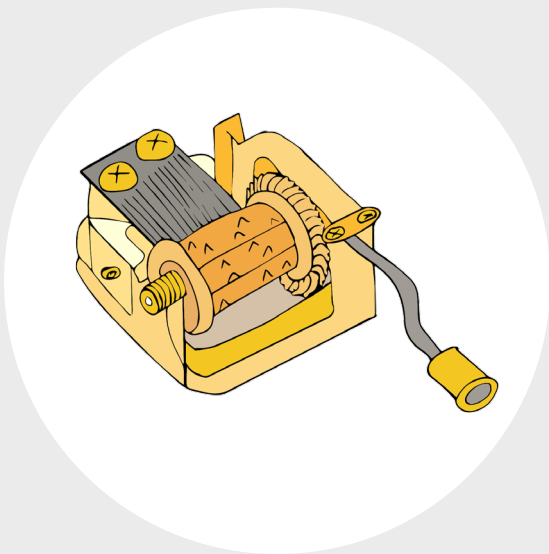
Oppgave 2:

- Legg speledåsen på eit bord og sveiv på sveiva.
- Korleis er lyden frå speledåsen no?
- Kva trur du skjer når lyden blir endra?
- Kvifor trur du denne endringa skjer?

3

Oppgave 3:

- Legg speledåsen på ulike overflater og spel på han.
- På kva overflate synest du det blir best lyd?
- Kvifor trur du det er ulik lyd frå ulike overflater?

Stemmegaffel

1

Oppgave 1:

- Ta ein stemmegaffel og hald rundt skaftet på han.
- Slå gaffelbeina varsamt mot bordkanten.
- Løft deretter stemmegaffelen og hald han nær øyret ditt og lytt.

- Kva skjer?
- Kvifor skjer dette?

2

Oppgave 2:

- Ta stemmegaffelen i skaftet og slå gaffelbeina forsiktige mot bordplata.
- Sett deretter den runde knotten i enden av skafta ned mot bordplata.

3

Observer:

- Kva skjer?
- Kvifor skjer dette?

Stemmegaffel i vatn

1 Finn fram ein bolle med vatn og ein stemmegaffel.

2 Gjennomfør forsøket:

- Hald stemmegaffelen i skaftet.
- Slå forsiktig gaffelbeinet til stemmegaffelen mot bordkanten.
- Senk deretter raskt dei to gaffelbeina ned i vatnet i bollen.

3 Observer:

- Kva skjer?
- Kvifor trur du dette skjer?

Vinglas

1

Instruksjon:

- Ta to vinglas og fyll dei med litt vatn.
- Fukt peikefingeren med vatn og stryk varsamt rundt den øvste kanten på vinglaset.

2

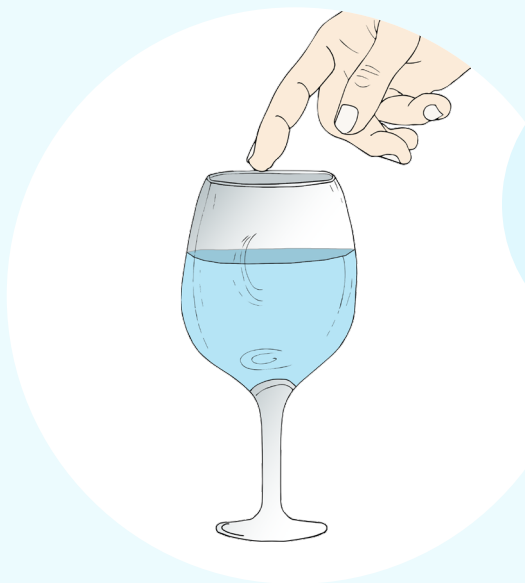
Oppgave:

- Få det eine glaset til å spele ein lys tone.
- Få det andre glaset til å spele ein mørk tone.

3

Spørsmål til refleksjon:

- Kva må du gjere for å endre tonen i glasa?
- Kvifor trur du tonen endrar seg slik?

NB!

Når du er ferdig med forsøket, hugs å tømme vatnet frå glasa ut i vasken, slik at glasa er klare til neste person.

Røyrtelefon

1 Instruksjon:

- Ta ein hageslange og strekk han så langt du kan gjennom dører og inn på til dømes eit grupperom eller så kan du gjere dette ute i skulegarden.

2 Gjennomfør eksperimentet:

- To elevar står ved kvar sin ende av ein hageslange.
- Ein elev snakkar lågt inn i den eine enden av slangen, medan den andre lyttar i den motsette enden.

3 Observer:

- Kva skjer?
- Kvifor trur du dette skjer?

Ballong-lyd

1 Ved hjelp av ein ballong skal du no lage to ulike lydar:

- a) ein lys lyd
- b) ein mørk lyd

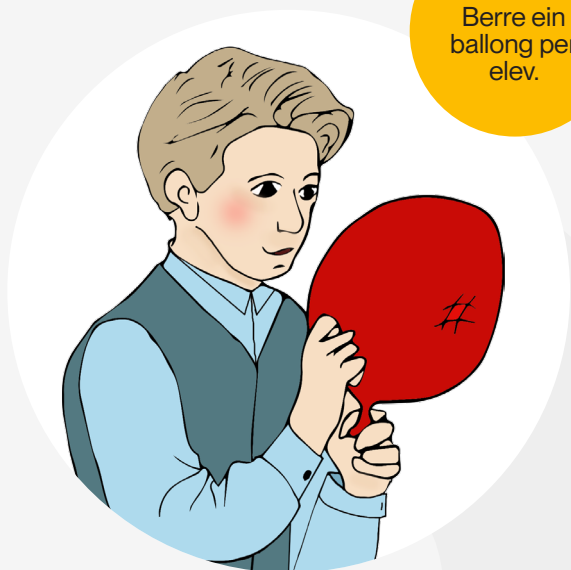
2 Instruksjon:

- Kva må du gjere med ballongen for å få til kvar av desse lydane?
- Bruk opninga til ballongen og tuten på han til å lage ulike lydar.
- Beskriv trinna du går gjennom.

3

Refleksjon:

- Kvifor trur du endringar i korleis du bevegar opninga til ballongen gir ulike lydar?

NB!
Berre ein ballong per elev.